

Reactie van de Koninklijke Vereeniging van Handelaren in Oude Kunst in de consultatieronde concept Besluit Digitaal Opkopersregister (DOR) en Digitaal Opkopersloket (DOL).

De Koninklijke VHOK is er tegen dat kunst- en antiekhandelaren onder de regeling van het DOR en DOL gaan vallen op de voorgestelde wijze. Hier wordt voor een relatief kleine groep van handelaren/ winkeliers een zeer zware en disproportionele last ingevoerd om (vrijwel) alle kunst- en antiekobjecten in het DOR in te voeren. Dit mede omdat voor veel grotere groepen en bedrijven waar ook kunst en antiek wordt verkocht, in veel grotere aantallen en omzetten, het DOR of DOL niet zal gelden: online platforms zoals Marktplaats, Catawiki (omzet bijna €500 miljoen in 2020), Ebay en alle online of zaalveilinghuizen in Nederland. Niet te vergeten alle buitenlandse kunst- en antiekhandelaren en platforms die ook in Nederland grensoverschrijdend actief zijn. Het is onjuist en disproportioneel dat de kleine groep van Nederlandse kunst- en antiekhandelaren – die over het algemeen zeer serieus te werk gaan – bij inkoop en verkoop wel onder het DOR gaan vallen maar de overgrote bulk van aanbieders niet. Daarmee ontbreekt ook de zin en het nut om dit voor een zeer kleine groep in te voeren. Alternatieven voor de personen die hun kunst en antiek willen verkopen buiten de zg. controle van DOR zijn immers ruim voorhanden.

Administratieve last & bodembedrag

De Koninklijke VHOK heeft gepleit – en blijft pleiten – dat als het DOR verder wordt ingevoerd een of meerdere realistische ondergrenzen in waarde worden ingesteld en voor kunst en antiek kunnen worden gehanteerd. Zoals die bijvoorbeeld bestaan in de Europese Verordening betreffende de uitvoer van cultuurobjecten 2008 (daar €15.000 tot €150.000). Wij zijn zeer bezorgd over de grote administratieve belasting die dit systeem anders met zich mee zal brengen, wanneer elk antiek of gebruikt kopje, etsje, beeldje of ander klein of groot (kunst)voorwerp binnen de wel zeer ruime categorieën van het concept besluit met geringe of beperkte waarden moet worden ingevoerd.

In artikel 5 staat ook genoteerd dat de opkoper of handelaar direct na de aankoop de gegevens in het DOR moet invoeren, wij pleiten hier voor een ruimere termijn van tenminste 5 werkdagen. Er wordt geen rekening gehouden met de realiteit waarbij men particulieren bezoekt, onderzoek (naar het object) moet doen, meerdere kunst- en antiek voorwerpen uit een boedel verwerft, vervoer moet regelen, en het gekochte object moet fotograferen etc. Hier wreekt zich opnieuw dat de hele regeling vooral uitgedacht is voor geheel andere groepen: handelaren in oude metalen, tweedehands elektronica, voertuigen en alle onderdelen daarvan, vaartuigen idem, elektrische gereedschappen, huishoudelijke apparaten etc. Grotendeels apparatuur met serienummers.

Categorieën – Controle

Doordat er geen sprake is van een ondergrens, zullen aanzienlijke aantallen “cultuurobjecten”, kunst- en antiek moeten worden nagelopen. De categorieën in artikel 2 van het concept besluit zijn zodanig breed, dat ook de kleinste objecten (van relatief geringe waarde) moeten worden gefotografeerd en ingevoerd. Bijvoorbeeld gezien de formulering van art. 2.1.f. en art. 2.3 moeten alle voorwerpen van koper, koperlegering worden ingevoerd alsook religieuze objecten. Dit betekent bijvoorbeeld dat elk echt of namaak koperen of bronzen Boeddhabbeeldje, ook van enkele tientjes, religieuze zilveren kruishangertjes etc. etc., moeten worden ingevoerd en allen in feite onder dezelfde noemer vallen als de handel in gebruikte metalen. Maar ook beelden of schilderijen van aanzienlijke culturele en monetaire waarde, waarvan de kunst en antiekhandelaren het *Art Loss Register* (zie hieronder) al hebben geraadpleegd moeten worden gemeld en staan tussen al het spul van geringe of betrekkelijke waarden zoals oude mobiele telefoons, auto-onderdelen en elektrisch gereedschap.

Doordat er slechts enkele categorieën zijn uitgesloten, waarbij wordt verwezen naar: Bijlage 1, Verordening EG nr. 116/2009 van de Raad van de Europese Unie van 18 december 2008, zal het ook technisch en praktisch moeilijk zijn om vast te stellen door de kunst- en antiekhandelaren, welke cultuurgoederen wel en welke niet in het DOR moeten worden ingevoerd. Artikel 2.1.d. van het concept besluit is door de verwijzingen naar de genoemde verordening zodanig ontoegankelijk geformuleerd, dat het voor niet-juristen vrijwel onmogelijk is om de uitzonderingen en toepassingsgebieden voor cultuurgoederen vast te stellen.

Art Loss Register

De kunst- en antiekhandelaren van de KVHOK zijn uiteraard tegen heling en voor eerlijke handel. Ze houden natuurlijk ook zelf een zorgvuldige administratie en registratie bij van hun klanten en de objecten die ze inkopen. Belangrijke kunst en antiek wordt door handelaren bij inkoop geregeld gecheckt bij het internationale *Art Loss Register*, een internationale databank met meer dan 700.000 gestolen cultuurgoederen. Dit is een veel adequatere en ook grensoverschrijdende methode om mogelijke gestolen cultuurgoederen te herkennen..

Samenvattend stelt de Koninklijke VHOK voor om kunst- en antiek of cultuurgoederen geheel uit het DOR en DOL te houden. Cultuurgoederen vallen immers volledig buiten de categorieën waarop het DOR en DOL hoofdzakelijk zijn gericht, zoals objecten met een serienummer, snel verhandelbare goederen en elektronica, oude metalen, voertuigen en vaartuigen. Mocht deze algehele uitsluiting niet worden gevolgd, dan stelt de KVHOK voor om een ondergrens in te voeren met betrekking tot de waarden van in te voeren cultuurgoederen. Daarbij kunnen de ondergrenzen gemeld in Bijlage 1, Verordening EG nr. 116/2009 van de Raad van de Europese Unie van 18 december 2008 worden overgenomen, dan wel een algemene ondergrens voor alle cultuurgoederen, dit met een waarde die tenminste € 5.000,- dient te bedragen om de administratieve last te verlagen. Hiermee wordt ook de controle gemakkelijker, immers een aanzienlijke anders te controleren stroom van ingevoerde cultuurgoederen van geringe waarden die het zicht op de belangrijke zaken wegneemt, wordt voorkomen. In artikel 5 staat genoteerd dat de opkoper of handelaar direct na de aankoop de gegevens in het DOR moet invoeren, wij pleiten hier voor een ruimere termijn van tenminste 5 werkdagen.

Koninklijke Vereeniging van Handelaren in Oude Kunst, Amsterdam. info@kvhok.nl